Ч. 184. Неділя 18 (31) серпня 1902. Рік XII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Австрийскі справи. — До з'їзду монархів в Берлині. — По війні в полудневій Африці. — Бесіда президента Розвельта.)

Парляментам австрийскому і угорскому, зараз по їх скликаню, буде предложений правительственний проєкт о дозвіл утвореня з Ersatz-Reserw-и нових військових відділів і доповненя ними істнуючих тепер відділів війска. То помножене теперішних відділів викликало головно утворенє девяти нових дивізийних батерий гавбиць (Haubitzen-Batterie-Divisionen) і нова орґанізация гірскої артилериї. Все те ухвалено в сегорічній сесиї делеґаций. Ревізия військового закона (Wehrgesetz) має наступити доперва пізнїйше. Оба правительства зажадають опісля помноженя континґенту рекрутів. Тепер коло 40 тисячів рекрутів іде до Ersatz-резерви, а 103.000 людий відбуває трилітну військову службу. В новім військовім законї буде жаданє збільшеня континґенту рекрута о 40 тисячів людий, котрі будуть асентеровані до Ersatz-резерви.

Ческа ґазета „Budiwoj“ перестерігає чеських послів перед відновленєм обструкциї в парляменті і перед робленєм правительству нових трудностий, бо правительство прирекло Чехам сповненє деяких їх бажань на случай залишеня обструкциї. Окрім того до палати панів мають увійти три Чехи: оден великої посілости, оден професор правничого факультету і оден моравский Чех. „Budiwoj“ також пише між стрічками, що оден з членів цісарскої родини осяде стало в Празї. Дальшою ціною за залишенє обструкциї має бути заснованє ческого університету в Бернї.

Нїмецкі ґазети, подаючи сю статю „Budiwoja“, пишуть, немов би та часопись була орґаном міністра для Чех дра Резака. Отже предвчерашний Fremdenblatt заперечує — як каже — з міродайної сторони тї вісти, і констатує, що міністер др. Резек не стоїть в ніякій звязи з згаданою ґазетою.

Тоаст який виголосив цісар Вільгельм на ґалевім обіді в Берлинї звучав: Коли витаю з цілого серця Вашу Королївску Милість, то се не пусті вискази чемности, але они пливуть з глубини мого серця. Витаю В. Кор. Милість, як сина рицарского короля Гумберта, рицаря без страху і змази, який свою приязнь і вірність союзника, що носив згдядом моїх попередників на престолї, особливо зглядом мого вітця, переніс на мене, о стілько молодшого. Тож я заховаю для него, як довго буду жити, сьвяту і вдячну память. Витаю В. Кор. Милість як короля величної і хорошої Італії, краю наших мрій, відмолоджуючої криниці наших артистів. Витаю В. Кор. Милість як вірного союзника по віднові тридержавного союза, який нас лучить з достойним нашим приятелем, цісарем Францом Йосифом, союза, який вповні треває дальше і вжив ся в наші народи, бо через десятки лїт він запевнював мир Европі і дасть Бог, ще на довго запевнить єго. Через мої уста вносить цїлий нїмецкий народ радістний оклик: Многая літа, Єго Королївскій Милости! — На сей тоаст відповів італїяньский король: Чувство правдивої прихильности, яке Ваша Цїсарска Милість має для мого краю, для моєї родини і для моєї особи, є найцїннїйшою запорукою приязни, що я єї з цїлого серця відчуваю взаїмно. Серед споминів про приязнь, яка лучила вітця В. Цїс. Милости з моїм вітцем, а також наших дїдів, будуть наші народи поступати дальше на поли цивілїзациї, забезпеченім старим союзом між Італією а двома державами, в котрих всї признають мир і єго благодійну опіку. З таким желанєм піднošу чару і сповняю єї за здоровлє цїсаря, цїсаревої і цїсарскої родини, за благо сильної Нїмеччини, в котрій блистить сьвіт працї і науки. Многая літа Єго Цїс. Милости цїсаревої і королеви!

Перебуваючий тепер в Парижи секретар державний ораньскої републики представляє положенє обох републик по війні в яркім сьвітлї. Пятьдесять тисячів домів і будинків — каже він — в сорок округах Трансвалю і Оранії знищили Анґлїйцї. Навіть фундаменти висаджувано динамітом. Райц обчисляє страти во...

---

12)

Вибухи вульканічні і землетрясеня та їх причини.

(Дальше.)

В безпосередній звязи з вульканічними вибухами стоять землетрясеня. Одні і другі суть проявами якихсь сил в нутрі нашої землї, а хоч і як они в своїх проявах різко відзначають ся від себе, то все-таки нема сумніву, що они в своїх головних чертах суть наслїдками одних і тих самих сил, можна би майже сказати, що они суть лиш неоднаковими проявами однакових сил. Вже то само, що вибухи вульканічні суть сполучені з землетрясенями і на відворот, що землетрясеня дуже часто віщують недалекий вибух якогось вулькану або й цїлого ряду вульканів, вказує ясно на якусь тіснїйшу зьвязь між ними. В першій половинї сего року та спільність вульканів зі землетрясенями зазначила ся так виразно, як рідко коли: страшні землетрясеня в Шемасї, Канґрі в Малій Азиї, Квезальтенанґо в Ґватемалї і Солуни з одної, а катастрофи на Мартинїцї і Сьв. Вінкентию, та вибухи инших вульканів з другої сторони. Щось очевидно зрушило ся в земли. Ба, що більше: як підчас сильних вибухів вульканічних проявляють ся землетрясеня, так підчас землетрясень приходить часто до вибухів вульканічних. Клясичним, можна би сказати, приміром сего послїдного було землетрясенє в Шемасї, підчас котрого утворились були аж два вульканы, хоч правда лиш т. зв. вульканы намулові. А всеж-таки землетрясеня в своїх проявах і наслїдках суть так характеристичні, так різко відзначають ся від вибухів вульканічних, що мимо їх очевидної спільности, насуває ся зараз на гадку питанє, яка може бути причина, що очевидно одна і тота сама сила так дуже неоднаково проявляє ся? Придивім ся длятого коротенько землетрясеням, як они виглядають.

Очевидцї землетрясеня в Шемасї так єго описують: То було в четвер. А треба знати, що місто Шемаха переважно татарске і Татари, яко Магометани, сьвяткують пятницю. Отже зрана того дня пішло було дуже богато жінок разом з дітьми, після магометаньского звичаю, купати ся перед пятницею до т. зв. в Росиї „бань“; мужчини були або на торговици або в мошеях. Нараз около 1 год. в полудне роздав ся страшенний підземний гуркіт. Люди, перепуджені, повибігали зараз на улицю і пустились втікати. Але в тій хвили зачали вже доми валити ся, стіни пукали, з горішних частий домів зачало валити ся камінє, а тут годі було втікати, бо не можна було удержати ся. Що хто крок зробив, падав зараз на землю і не міг підоймити ся, бо земля страшно трясла ся, то підоймала ся в гору, то опадала. Туман пороху вкрив місто, і зробило ся темно. Ледви що трошки успокоїло ся, як знову настав під землею страшний гуркіт, і земля зачала знову так само трясти ся. По сих двох сильних ударах слїдувало опісля ще яких 38 менших. Від огнів в домах зачало горіти, і огонь нищив ще то, що землетрясенє розвалило. Коли трохи притихло, ті, що вратували ся, вертали назад до своїх домів, щоби ще що небудь виратувати, або дати поміч тим, котрі не встигли втечи; але хто вернув назад до міста, вже звідтам не вийшов. Таке саме нещастє постигло ще й кільканайцять сіл коло Шемахи. Люди, в чім хто стояв, повтїкали на поля, і так там серед голоду і холоду днювали і ночували, заким наспіла поміч.

Підчас сеї катастрофи згинуло около 4000 людий; самих жінок і дїтий, самих Татарів згинуло в купелях звиш 2000. Коло села Марази, 32 верст на полудневий всхід від Шемахи, утворились були два вулькани, з котрих через три дні добували ся хмари диму, а з одного з них виходило якесь сьвітло, котре видко було на 12 верст далеко. Ще в четири недїлї по катастрофі викидали ті вулькани камінє, намул і попіл, а сьвітло, яке з них виходило — мабуть горіючі ґази — показувало ся ще аж до перших днів цьвітня. Може на яких 120 метрів від головного вулькану поробились були в земли глубокі розколини. Ті розколини характеризують найбільше послїднє землетрясенє в Шемасї. Під самим містом поробилось множество таких розколин, більше або менше глубоких і широких.

єнні на 500 мілїонів франків. Більша часть шкід не буде звернена, бо Анґлїйцї при реквізициї не давали бонів. Всего може 15 проц. страт будуть звернені.

В Берлинї відбули ся оногди збори участників у війнї Бурів з Анґлїйцями. На тих зборах подано до відомости, що приїзд бурских ґенералів до Европи має головно на цїли наклонити Анґлїю, щоби она признала устне приреченє, яке льорд Кіченер дав Бурам перед підписанєм мирового документу. Кіченер прирік виразно, що всі, що воювали в народних рядах а виміґрували з краю, можуть свобідно вернути до полудневої Африки і не потребують аж окремо складати присяги вірности анґлїйскому королеви.

Президент Розвельт в своїй подорожи до Ню-Енґлянд виголосив дві замітні бесїди, одну в містї Провіданс, в котрій сказав, що т. зв. рінґи і трусти суть конечні і що жалї на них не суть оправдані, а другу в містї Авґуста, де знов згадав про т. зв. „доктрину Менро“. Президент сказав, що наука Менро єсть нинї жизненнїйша для Америки як коли небудь. Треба вже раз — казав він — щоби сьвіт зрозумів, що Америка перестала бути догідним предметом експеріментів кольонізацийних і єсть панею у себе, а сторожем єї то Сполучені Держави.

Новинки.

Львів дня 30 го серпня 1902

— **Кваліфікацийні іспити** на учителїв шкіл народних перед екзаминацийною комісиєю в Перемишли начнуть ся дня 30 вересня. — Поданя в дорозї ц. к. рад шкільних окружних треба вносити до тої ж комісиї найдальше до дня 20-го вересня с. р.

— **З „Сокола“.** З днем 1-го вересня 1902 розпічнуть ся в „Соколї“ систематичні вправи ґімнастичні, борбництва і їзди на скороходї, так для членів як і учеників товариства. Рівночасно розпічнуть ся вправи для учеників семінариї учительскої і учеників ремісничих і промислових. Вкладка членьска, подібно як і оплата учеників виносить місячно 1 К. Наука борбництва і їзди на скороходї вчисляє ся до ґімнастики і в наслїдок сего не складає ся за неї окремої оплати. Ученики семінариї учительскої як і ремісники суть увільнені також від оплати за науку ґімнастики. — *Старшина.*

— **Важне для катехитів** і тих, що учать релїґії в народних школах. „Митроп. Ординарият подає до відомости (в ч. 10 „Архиепархияльних Відомостий“), що о. Евгенїй Гузар, катехит мужескої учительскої семинариї у Львові, уложив і видав дві части практичного провідника для катехитів. В першій части поясню́є ся спосіб научаня дїтий в 1 і 2 степени науки взглядно в 1 клясї народних шкіл, а в другій части поясню́є ся предмет малого катехизма, призначений для 3 і 4 степеня науки, взглядно для 2 кляси народних шкіл. Поручає ся Вч. Духовеньству сю книжку яко практичне руководство при науцї релїґії. — Набути можна обі части по цїнї 2 К 40 с., а з почтовою пересилкою о 20 с. більше — в книгарнях ім. Шевченка і Ставропиґійскій у Львові“. Сими днями появить ся в розпродажи третя часть практичного провідника для катехитів, в котрій поясню́є ся наука релїґії для 5 і 6 степеня науки, взглядно для 3 і 4 кляси народних шкіл. Сю третю часть можна буде набути рівнож в книгарнях ім. Шевченка і Ставропиґійскій у Львові по цїнї 2 К 40 с., а з почтовою пересилкою о 20 с. більше. — Численні устні і письменні признаня, які автор сеї книжки від інтересованих одержав, як також скора розпродажа першої і другої части вказують наглядно на пекучу потребу і велику хосенність сеї книжки.

— **Огонь в Мужилоичах,** підгаєцкого повіта, вибух в саме полудне 26 с. м. і то в поблизкости церкви і приходства. Небезпеченьство було велике і при ратунку дав ся чути брак води. Завдяки ратункови при 3 місцевих сикавках огонь не розширив ся. Згоріли 2 хати і стодола Шалавилів зі збіжем вартости 5.000 кор., а заасекуровані в краківскім товаристві на 1200 К.

— **Сьмілий моряк.** З острова Люсінґрандо в Адрийскім мори доносять про таку подію: Вечером дня 18 с. м. коли тамошні люди і гостї, що приїхали туди на курацию, були в портї і слухали музики, що грала з нагоди цїсарских уродин, якась шестилїтна дївчина впала у море, дістала ся під якусь рибацку лодку і пішла на спід. То побачив моряк Джованні Роґіч, скочив зараз так як стояв в одїню у воду і витягнув дитину з води з нараженєм власного житя. То стало ся в очах многих людий, котрі хоч і дитинї чужі і з ним незнакомі, стискали єму руки і дякували за таке сьміле дїло. При сїй нагодї показало ся, що Роґіч виратував так вже семеро людий, двох старих дїдусїв і пятеро дїтий.

— **Вибух оливи.** Анна Бер, служниця у Ісаака Гута при ул. Берка ч. 8 у Львові, поставила вчера на горячій кухни баньку з оливою. Банька розігріла ся, настав вибух і олива залила цїлу кухню горіючою оливою. На щастє не було в кухни нїкого, а заким сторожа пожарна наспіла, огонь пригасили вже самі домашні люди при помочи прибігших з улицї.

— **Нещаслива пригода.** Слуга офіцирский в Пикуличах коло Перемишля чистив оногди револьвер свого пана і показував єго цїкавым парібчакам сїльским, а при тім очевидно обходив ся з ним так неосторожно, що куля поцїлила 22-лїтного парібка Ковальчука в черево. Тяжко раненого відставлено до шпиталю в Перемишли, де зараз зроблено на нїм операцию. Позаяк куля подїравила тенеса, то нема надїї удержати Ковальчука при житю.

— **Самоубийство женщини.** Вчера рано у власнім помешканю при ул. Городецкій ч. 43 повісила ся на гаку від лямпи, Анна Кубович, лїт 33, жінка лякерника зелїзничого. Причиною самоубийства була довготреваюча хороба і може бути, що нещаслива допустила ся самоубийства в хвилевім пристуцї божевільности. Самоубийство добачив перший кельнер, котрий прийшов по склянки від пива. Здаєсь, що самоубийниця повісила ся ще рано, бо тїло було вже студене, коли єго спостережено.

— **Упертий самоубийник.** Слуга офіцирский якийсь Іммер у Відни хотів оногди в касарни при ул. Маріаґільф відобрати собі житє і вже міряв до себе пістолєтом, але товариші відобрали єму єго. Тогди Іммер скочив крізь вікно на улицю і впав на конї фіякра що як раз під ту пору переїзджав попід вікна. Конї попадали на землю а самоубийник зсунув ся по них також і вдарив головою так об камінє, що розбив єї собі зовсїм і єго вже конаючого відвезли до шпиталю.

— **3000 безрог засуджених на смерть.** Ще в мартї закупили були австрийскі згінники у Вел. Канісї на Угорщинї 3000 штук безрог, а що під ту пору в тім комітатї не було зарази на свинї, то їх позволено перевезти через границю до Австриї. Але опісля показало ся, що на торг до Вел. Канїси були пригнані також безроги із заражених комітатів та що й межи тими 3000 були також свинї з тих комітатів. — Віденьскі часописи, котрі розповідають туісто-

---

А тепер послухаймо як оповідає одна Швайцарка про землетрясенє в Ґватемалї, столици републики Ґватемаля в середній Америцї, котре знищило цїле місто Квезальтенанґо: В пятницю вечером дня 18 цьвітня — розповідає она — було тут сильне землетрясенє, якого ще може від трийцяти лїт не бувало. Ми лише що були повечеряли і зайшли до своєї комнати, як нараз став падати великий дощ і все зачало трясти ся. З разу ми на все дивили ся спокійно, гадаючи, що то промине як звичайно. Але коли зачало трясти що раз сильнїйше, то ми побігли чим скорше до сплячих дїтий і я вхопила на руки мою маленьку братаницю та станула коло дверий, котрі мій брат чим скорше отворив. Коли того зараз не зробити, то двері можуть так засунути ся, що їх би опісля не отворив і треба би вже сидїти в комнатї або вискакувати вікном коли би ще можна.

Того, що в тій хвили моя родина робила, вже собі не пригадую добре, бо то все дїяло ся дуже скоро. Землетрясенє тревало всего 40 секунд. Як то скоро минає коли инде сорок секунд, але в такім случаю були они вічностию. Але їх вистане, щоби розвалити цїле місто, котре хто знає як довго треба було ставити. Другі дами, що були в готелю, наробили великого крику і повибігали на сходи, декотрі вже й розібрані. Ми пішли з мамою через довгі сїни і побачили, що всї двері і майже всї стїни були попукані. Місцями дах був розсунений і стеля розірвана а крізь отвір капало до хати. До того ще в цїлім містї погасло електричне сьвітло і ми мусїли на потемки ходити. На щастє мали ми сьвічки, котрі позабирали задля дїтий, а відтак і в готелю порозвішувано лїхтарні по всїх коритарях. За пів години зачала земля знову трясти ся. Ми побігли до наших комнат, а коли туди прийшли, то вже знов все минуло. Але ми вже не мали спокою. Дрожачи і з важким серцем полягали ми спати приготовивши собі, що було потреба. По третій годинї збудив нас знов малий удар. На нас зі страху аж студений піт виступив. На другий день було знов кілька ударів, так само і в ночи та й що дня так аж до нинї дня 23 цьвітня.

На вчера вечером заповідали люди сильне трясенє, котре розвалить місто. Всїх взяв великий страх. Бідні люди ночували на улици і в трамваєвих возах та в огородах. Ми також приготовили ся. Минула сема година, минула осьма, але перед девятою нараз загудїло страшенно, загуркотїло під землею як би якийсь далекий грім і нами трясло знову трийцять секунд. Ми аж поблїдли від страху, спакували свої куфри в тій надії, що їх опісля чей можна буде викопати з під розвалин, але наші дорогоцїнности і теплу одїж позабирали в ручні пакунки. Так спали ми сидячи аж до дванайцятої години, а опісля полягали зі страхом. Нинї не було вже сильного трясеня. Богато плянтаций землетрясенє знищило. Але то найсумнїйше, що від землетрясеня завалило ся Квезальтенанґо, друге найбільше місто в републицї. Цїлісеньке місто розвалене. Ті що пережили мешкають поза містом в наметах, а до міста нїхто не важить ся, бо на півтора години далеко чути трупами.

В Ґватемалї було лиш слабе землетрясенє, а вже видимо, в якім страху там люди жили. Щож мусїло дїяти ся в Квезальтенанґо, де цїле місто завалило ся! Місто се мало 32.000 жителїв а між тими дві третини самих Индиян. Місто се лежало в красній, здоровій долинї між горами, мало університет, школу торговельну і полїтехнїку, богато красних будинків і було дуже торговельне. Одна Нїмкиня, учителька, так пише про початок катастрофи з дня 18 цьвітня:

В пятницю, дня 18 цьвітня о 8 год. 18 м. зробила ся з нашого гордого міста сумна руїна. Коли земля зачала трясти ся, сидїла я сама у великій сьвітлици, що виходила на улицу. То землетрясенє, що повтаряло ся кілька разів, було подібне до того трясеня і горкоту, коли улицею їдуть тяжкі вози з набором. Ще в лютім завалилась була в сусїднім селї церков і два публичні будинки, але від 40 не було великого нещастя. Длятого трясенє мене не налякало. Аж нараз мною підкинуло в гору; я перепуджена схопила ся і крикнула до моєї учениці, що спала в другій комнатї. Она зі страхом відозвала ся і за хвильку ми обняли одна другу та скочили під стїну. Через секунду дивимо ся, як все із стїн злїтає, всї меблї зачинають хитати ся, перевертати ся і ломити ся зі страшенним лоскотом. Відтак погасло сьвітло електричне і зробило ся темно, а нами серед страшенного пороху і гуркоту трясе і кидає. В першій хвили хотїла я скочити з балькону на землю, але Богу дякувати, мене нїби інстинктивно потягнуло в иншу сторону, на подвірє. Я не знала, де ми і що з нами дїє ся і ми стали перелазити через поломані меблї та дістали ся на сходи, що вже були дуже ушкоджені. Я лїзу наперед а дївчину

рию, не додають, чи межи тими 3000 були дїйстно якісь заражені і кілько, але з цілої історії виходилоби, що дїйстно заражених не було, лиш були такі, котрі походили із заражених комітатів, але впрочім були здорові. — Позаяк згінники мали від угорских властий паспорти, що безроги не заражені, то австрийскі власти пустили безроги без перешкоди через границю. Безроги ті продано понайбільшій части малим господарям в долїшній і горішній Австриї. Позаяк селяни по найбільшій части купують лиш дві штуки, то можна сказати, що яких 1500 господарів було вмішаних в сю справу. Колиж опісля показало ся, що одна часть безрог походила із заражених комітатів (цікаво, хто то і як-та по чім вислідив, коли вже угорскі свинї були в горішній Австриї?), то на основі постанови суду окружного у Вінер Нaйштадт мали всі ті безроги бути вибиті а дохід з продажи мяса мав припасти на державу. Можна собі подумати, що то значить! Угорскі господарі заробили, бо продали свої безроги, згінники заробили також, зелїзниця і ветеринарі та комора на границї так само, а наконець за то все, що другі заробили, мало ні з сего, ні з того потерпіти аж 1500 господарів, та й „невинні" свинї мали бути порізані. В ту справу вмішали ся три посли і внесли просьбу до Цїсаря, а Цїсар найв. рішенем з дня 17. серпня увільнив невинних нічому господарів від зовсім незаслуженої кари. Щож при такій господарці поможе основуванє всіляких примусових спілок і товариств господарских.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 30 серпня. До Wiener Allgem. Ztg. доносять з Парижа, що тамошна праса дорікає свому правительству, і доказує, що лиш нездалість полїтики Делькаса могла допустити до того, що межи Німеччиною а Росию і Італією станула так сердечна і тїсна звязь.

Відень 30 серпня. Приїхав тут зі Львова маршалок краєвий ґр. Андрій Потоцкий.

Шеверінґен 30 серпня. В станї здоровля президента Штайна настало поліпшенє. Вчера перебув кілька годин на бальконї віллї.

Триест 30 серпня. До страйків робітників металевих прилучили ся ще складачі друкарскі і инші. Завізвано всїх робітників до страйку.

Берлин 30 серпня. Стан здоровля Вірхова єсть грізний. Лікарі кажуть, що старенький учений ослабає щораз більше на силах.

суну перед собою. Зійшовши на долину передала я єї служници, а сама побігла за наймолодшою донькою. Тоту витягнула тимчасом кухарка з ліжечка вже з під каміня.

Поволи зійшли ся ми разом і втекли на друге більше подвірє. Коли трохи успокоїло ся повитягали ми з розваленого дому ще деяке одінє і розмістились на дворі. Що чверть години повтаряло ся трясенє і страшно нас перепуджувало. Місто горіло в ріжних сторонах. Так ночуємо вже шесту ніч, а земля все ще трясе ся, хоч вже щораз рідше і слабше.

З обох сих землетрясень, в Шемасї і Квезальтенанґо, видимо, що землетрясенє приходить від богато підземних ударів, котрі в коротших або довших перервах слідують по собі. Але можуть бути такі, в котрих буває лиш один або два сильні удари а до таких належить памятна в історії землетрясенє в Лїсбонї з 1 падолиста 1755 р. підчас котрого до кількох секунд згинуло 30.000 людий. Так само 30.000 людий згинуло в Калябриї підчас землетрясеня в 1783 р. а вже хиба найбільше людий згинуло в Японї в 1703 р., бо аж 100.000.

Що від землетрясеня гине нараз така маса людий, дасть ся легко пояснити. Від повени, від вибухів вулькавічних можуть люди втечи, але не так від землетрясеня, котра приходить нагло і зовсім несподівано. Люди навіть не можуть втїкати хоч би й хотіли, бо не можуть станути спокійно на ноги, а хоч кождий удар триває ледви кілька секунд, то вже сам один удар може вже наробити великого нещастя.

Коли взяти під розвагу, в який спосіб проявляють ся землетрясеня, то покаже ся, що они можуть бути всїлякі і дуже сильні, і такі, котрі ледви що слїд дають знати о собі. Бувають землетрясеня такі, при котрих іде удар з під споду і ніби аж підбиває землю. Такі землетрясеня називаємо *підкидаючими*; удар при них іде простісенько з під споду в гору. Можуть знов бути такі, в котрих земля порушає ся як би филї на водї і длятого такі землетрясеня називаємо *филястими*. Наконець можуть бути такі, при котрих земля ніби крутить ся довкола, а такі землетрясеня називаємо „*кружляючими*". На примірах побачимо найлїпше ті роди:

Підчас землетрясеня в Калябриї в 1783 р. вершки гір ніби аж підскакували так ними підкидало; із широких хребтів гір поробили ся вузкі гребенї; многі доми висадило таки з фундаментами на верх, як би хтось підложив міну під них; камінєм з бруку на улицях підкидало так високо в гору, як би хтось ними стріляв. В Рісбамба в 1797 р. повикидало трупи з гробів, а людий підкидало в гору.

Але й филясті землетрясеня можуть бути так само сильні як і підкидаючі, як то покаже ся із слїдуючих примірів. Підчас землетрясеня в Міссурі 1811 р. хитались цїлі лїси як би збіже на поли від вихру, а підчас землетрясеня в Батанґ (в Хінї) ходила земля в 1870 зразу спокійно а опісля так як вихром розбурхане море.

(Конець буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

І Н С Е Р А Т И.

Промисл краєвий!
Лише власний виріб!
Гарантия складників,
а крім того і походженя!

НАВОЗИ

штучні

поручає під контролею стациї досьвідної в Дублянах зістаюча фабрика

І. Гал. Товариства Акц. для промислу хемічного

передтим

„Спілки командитової“

ЮЛІЯ ВАНҐА
у Львові
ул. Косцюшна ч. 10.

Цінники на жадане висилаємо відворотною почтою.

Ціни весняні остають на осінь незмінені.

„NEKTAR“

Головний склад у Відни, VI., Webgasse 28.

Товариство для торговлї і складів чаю
Братів К. і Ц. Попов у Москві.

Ц. і к. надворні доставці Австро-Угорщини. **Доставці Двора царско-росийского**

Надворні доставці кор. Вел. королів: Грециї, Швециї і Норвеґії, Бельґії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892. **Grand prix** в р. 1900, найвисша відзнака на загальних виставах в Парижи,

Grand prix найвисша відзнака на виставі в Антверпії 1894 р.

Золотий медаль найвисша відзнака на виставі в Штокгольмі 1897 р.

Цінник.

Ціни в коронах за одну коробку росийскої ваги (1 фунт. рос. — 410 грам.)

Вага пачки в фунт. рос.	Nr. 0	1	2	3	3/4	4	5	6	7	8	Чай з Цейльону
1/1	15·20	11·—	10·—	9·—	8·20	7·60	6·70	5·80	5·20	4·30	3·70
1/2	7·60	5·50	5·—	4·50	4·10	3·80	3·35	2·90	2·60	2·15	3·35
1/4	3·80	2·75	2·55	2·25	2·05	1·90	1·70	1·45	1·30	1·10	1·70
1/8	—	—	—	—	1·05	—·95	—·85	—·75	—·65	—·55	—·85

При закупні за 20 корон, транспорт і опаковане безплатно.

МІД десеровий сьвіжий курацийний, з власної пасіки, 5 клгр. 6 К 60 с. franco. **Корінeвич, ем. учит. Іванчани.**

Інсерати

(„оповіщеня приватні“) до „Ґазети Львівскої“, „Народної Часописи“ і всїх инших часописий принимає виключно лиш ново отворена „Аґенция дневників і оголошень“ в пасажу Гавсмана ч. 9. Аґенция ся принимає також пренумерату на всї дневники краєві і заграничні.

Дуже величавий образ комнатний представляючий

„ПРИЧАСТЄ“

мальований артистом Єзерским в природних красках.

Величина образа 55×65 цтм.

Ціна образа **6 корон** разом з почтовою пересилкою.

Набути можна у

Антона Хойнацкого
Львів, ул. Руска ч. 3.

Цінник зелїзних знарядів торговлї Александра Копача в Струтинї вижнім почта Долина ad Стрий.

Коси із анґлійскої твердої стали, подвійного гарту, знаменнїї, з тонким полотном, дуже легкі добре косять пріску траву. Кто замовить 5 кільоґрамів кіс, получить даром одну косу і один камінь до остреня. Родимції! Косїть моїми косами, то найлучші в сьвітї; косячи ними, заощадите і труд і здоровля. Не дайтесь обдуряти жидам і їх аґентам: 50 жидівских кос не стоїть одної анґлійскої!

Довгота кос в центиметрах:

	65	70	75	80	85	90	95	100
За одну штуку з каменем К.	2·10,	2·20,	2·30,	2·40,	2·60,	2·80,	3·00,	3·20
на пяти-кільову посилку іде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Озубренні серпи із анґлійскої стали, дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чути їх в руках, Кто замовить 20 штук, получить 2 даром. Ціна за один серп 60 гел. — **Анґлійскі бритви** з тонким полотном із найлучшої стали. За 35 мінут можна обголити з 30 найтвердійших бород. Одна бритва по 3 і 4 корони. Бельґійскі камені до бритв по 1 кор. і по 3 кор. **Мотики** (сапи) до бараболь, кукурузи і всякої ярини, із найтвердійшої анґлійскої стали, не загинають ся навіть в найтвердійшій земли, штука 1 К. **Брусики до остреня кос** по 50 гел. — Маю также на складї **кишеневі дуже добрі годинники Роскопфи,** такі, яких употребляють на жел. дорогах і продаю їх по 20 кор. а ґваранцию даю на 10 лїт. — Продаю также **Руский лен „із Парнави“**. Він виростає на 140 цм., удає ся на кождім ґрунтї по конюшинї, по коноплях і на житних стернях. Можна его мочити або стелити Дає прядиво біле як бавовна. Лїтра насїня коштує 40 гел. Менше від пять кільоґр. не висилає ся На 5 кільо іде 9 лїтрів.

На всяке замовлене треба прислати 2 К задатку, бо иначе не вишле ся. Найлучше посилати гроші переказами і на них замовляти, щоби не тратити грошей на письма і карти. Адрес! **Александер Копач в Струтинї вижнім, почта Долина коло Стрия в Галичинї.**

Тягнене невідкличпо 25. вересня 1902

Головна виграна 30.000 К
Льоси Вистави Оломуцкої по 1 К

поручають:

М. Йонаш, Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, Самуелї Ляндав, Віктор Хаєс і С-ка, Яков Штро, Август Шеленберґ і Син, Сокаль і Лїлїєн, М. Клярфельд у Львові.

Виграну виплатить контора в котрій льос був куплений, по відтрученю 10%.

„FOTOGRAFISCHE MITTHEILUNGEN“

одинока богато ілюстрована часопись для аматорів фотоґрафії, виходить два рази на місяць. Передплата чвертьрічно (6 зошитів) 3 марки 75 фениґ. Передплату можна пересилати в австрийских листових марках. Адреса: Verlagsbuchhandlung Gust. Schmidt Berlin W. 35 Lützowstrasse 27.

Аґенция дневників Ст. Соколовского Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9, — принимає пренумерату і оголошеня до всїх дневників краєвих і заграничних. В тій аґенциї находить ся також головний склад і експедиция „Варшавского Тижднєвника ілюстрованого“. До „Народної Часописи“ і „Ґазети Львівскої“ може принимати оголошеня виключно лиш та аґенция.

СТЕЛЛЯ

найновійший інструмент сальоновий швайцарский, самограй, ноти металеві без гачиків в ріжних величинах. Продає **Соболевский** годинникар у Львові, площа Марийска (готель французский).

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).